

vergadering **C43 – BUI3**

zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden en Internationale Samenwerking

van 27 november 2012

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Frank Creyelman tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de nieuwe cijfers van het Vlaams Vredesinstituut over de Belgische wapenexport naar Saoedi-Arabië - 256 (2012-2013)	3
Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de garanties van Nederland met betrekking tot de ontpoldering van de Hedwigepolder - 281 (2012-2013)	6
Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over besparingen bij de prinselijke missies - 290 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van mevrouw Mia De Vits tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de handelsmissie naar Australië en de afwezigheid van een lid van de Vlaamse Regering op deze missie - 301 (2012-2013)	9
Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de gevolgen van de nieuwe federale wet inzake ontwikkelingssamenwerking - 292 (2012-2013)	15

■

Waarnemend voorzitter: de heer Christian Verougstraete

Vraag om uitleg van de heer Frank Creyelman tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de nieuwe cijfers van het Vlaams Vredesinstituut over de Belgische wapenexport naar Saoedi-Arabië - 256 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Creyelman heeft het woord.

De heer Frank Creyelman: Voorzitter, minister-president, collega's, België heeft in 2011 voor 879,7 miljoen euro aan wapens geëxporteerd. De grootste bestemming is het Midden-Oosten. Saoedi-Arabië is goed voor bijna een derde van de totale export, namelijk 253 miljoen euro. Van de 879,7 miljoen euro aan vergunde wapenexport is driekwart voor rekening van Wallonië, namelijk 644 miljoen euro. Vlaanderen staat in voor bijna de rest, namelijk 200,9 miljoen euro. Een klein deel van de export is voor rekening van Brussel en het Belgische leger.

Wallonië voert vooral de traditionele vuurwapens en explosieven uit. De Vlaamse wapenexport is meer toegespitst op het leveren van hoogtechnologische onderdelen voor grotere wapensystemen.

Uit de cijfers voor 2011 blijkt volgens het Vlaams Vredesinstituut dat het Midden-Oosten de belangrijkste afzetmarkt is geworden met 36 procent. Daarmee gaat het Europa, met 32 procent, en Noord-Amerika, met 17 procent, vooraf.

Vooraf voor Saoedi-Arabië werden vorig jaar massaal veel vergunningen uitgereikt. Het land staat op zijn eentje in voor 29 procent van de totale Belgische wapenexport. "Het gaat daarbij vooral om vuurwapens, munitie en militaire voertuigen", aldus het Vredesinstituut.

Dat Saoedi-Arabië zo een belangrijke afnemer is geworden, roept bij het Vredesinstituut een aantal vragen op. "Er zijn niet alleen de oplopende regionale spanningen en de precaire mensenrechtensituatie in het land. Van Saoedi-Arabië is ook geweten dat ze wapenleveringen inzetten voor hun strategische belangen", aldus de directeur, de heer Baum. "Vandaag is er bijvoorbeeld een Europees embargo van kracht tegen Syrië. Saoedi-Arabië maakt er geen geheim van dat het groepen in Syrië bewapent, en toch wordt veel wapenexport naar het land vergund. In het licht van consistente Europese regels inzake wapenexport, stelt zich hier een duidelijk probleem", aldus nog directeur Baum.

Enkele maanden geleden keurde een meerderheid van het parlement een Vlaams Wapendecreet goed. In het decreet wordt gepoogd om de economische belangen van de Vlaamse bedrijven te verzoenen met de eisen van een ethisch verantwoord buitenlands beleid en met de bezorgdheden rond internationale en regionale vrede en veiligheid.

Voor wat de wapenhandel naar niet-EU-landen betreft, de zogenaamde extracommunautaire handel, werd gesteld dat dit decreet het mogelijk maakt om extra waakzaamheid aan de dag te leggen. Onze fractie blijft er echter bij dat de catch-all nog steeds vatbaar is voor veel interpretaties.

Minister-president, hoe beoordeelt u in het licht van het nieuwe Vlaamse Wapendecreet de cijfers van 2011 en welke toekomstige gevolgen verbindt u, andermaal in het licht van het decreet, aan de kwetsieuze export naar Saoedi-Arabië?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Voorzitter, ik vind de vraag van de heer Creyelman terecht. Ik heb vorige week ook de artikelen gelezen. Ik dacht dat we het samen met het zesmaandelijks verslag zouden hebben behandeld, maar ik vind het niet erg dat Saoedi-Arabië specifiek wordt belicht. Collega Creyelman haalt een aantal facetten naar voren maar Saoedi-Arabië is

ook hier in het Vlaams Parlement niet bepaald een onbesproken land. Ook in het verleden zijn er grondige discussies geweest over het al dan niet uitvoeren naar het land.

We hebben in het verleden heel vaak gehamerd op de mensenrechten in het land en met name op de situatie van de vrouw. De vraag van de heer Creyelman kon niet actueler zijn, want vandaag staat er een artikel in De Morgen, waaruit ik citeer: “Voor de Saoedische wet zijn vrouwen een soort minderjarigen: ze staan onder toezicht van een mannelijke voogd. Die krijgt nu zelfs een sms’je van de douane als een vrouw bij de grens staat. Noem het vooruitgang: vrouwen in Saoedi-Arabië worden voortaan ook elektronisch in de gaten gehouden. Wil een vrouw het land verlaten zonder toestemming van haar mannelijke ‘voogd’ – meestal de echtgenoot, de vader of een broer – dan krijgt hij van de douane ogenblikkelijk een sms’je.” Qua eer voor vrouwen kan dat tellen. Breng dan nog in rekening dat vrouwen in Saoedi-Arabië nog altijd niet met de wagen mogen rijden of een rijbewijs halen, dan is er wat de mensenrechten betreft echt wel een probleem.

De heer Creyelman verwijst naar het nieuwe decreet. Het woord mensenrechten staat daar enkele keren in, niet alleen naar aanleiding van het Europees gemeenschappelijk standpunt, de welgekende code, maar we hebben dat zelf nog toegelicht bij het tweede criterium, namelijk het criterium ‘eerbiediging van de mensenrechten’. Er staat: “In het licht van het tweede criterium, vermeld in paragraaf 1, punt 2°, wordt de houding van het land van eindgebruik geëvalueerd ten opzichte van de belangrijke, in internationale mensenrechteninstrumenten vastgelegde beginselen en ten opzichte van belangrijke, in het internationaal humanitair recht vastgelegde beginselen. De vergunning wordt geweigerd als de aanvraag goederen betreft die voor binnenlandse onderdrukking kunnen worden gebruikt (...).”

Als je weet wie die vrouwen controleert, denk ik dat wapens die worden uitgevoerd, hoe dan ook, vroeg of laat, verborgen of openlijk worden gebruikt om vrouwen fundamentele rechten te ontfangen. Ik ben uiterst bezorgd over wapenleveringen aan Saoedi-Arabië vanuit Vlaanderen. Als ik ‘uiterst bezorgd’ zeg, dan druk ik mij zeer eufemistisch uit. Als we zien dat Vlaanderen voor 200,9 miljoen euro heeft uitgevoerd, kan ik alleen maar zeggen dat we ten aanzien van ons eigen decreet de zaken heel soepel behandelen. Ik pleit ervoor om vergunningsaanvragen voor Saoedi-Arabië niet alleen veel strenger te beoordelen, maar daarin een duidelijker standpunt in te nemen en te maken dat wapens naar Saoedi-Arabië vanuit Vlaanderen niet meer kunnen.

Voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega’s, het is goed om eerst een aantal cijfers toe te lichten, wat het debat mogelijk in een juiste context kan plaatsen.

Het jaarverslag over de gegunde en geweigerde exporten van het jaar 2011, dat hier al op 29 mei 2012 is voorgesteld, geeft aan dat Vlaanderen in 2011 drie vergunningen heeft toegekend voor exporten waarvan het eindgebruik in Saoedi-Arabië lag. Zoals ik toen ook heb aangegeven, ging het daarbij om drie vergunningen voor visualisatieschermen, die in eerste instantie naar een Spaanse onderneming werden gezonden om er te worden ingebouwd in militaire A330-transportvliegtuigen ten behoeve van de Saoedi-Arabische luchtmacht. Die drie vergunningen hebben een gecombineerde waarde van 373.632 euro. De totale waarde voor uitvoeren vanuit Vlaanderen – sommigen verwarren Vlaanderen al eens met België – in 2011 bedroeg 200.861.793 euro. In 2011 kende dus 0,19 procent van de totale waarde van de Vlaamse uitvoeren een eindgebruik in Saoedi-Arabië. Ik zet dus 373.632 af ten opzichte van 200.861.793. Zo kom je aan 0,19 procent. Op de totale waarde van de exporten met eindgebruik in Saoedi-Arabië van Vlaanderen en Wallonië samen – ik laat hierbij het kleine deel Brusselse export even terzijde – gaat het dus over 0,15 procent dat voor de rekening van Vlaanderen is. Voor Wallonië gaat het om 99,85 procent. Als u dat uitsplitst, komt u tot de conclusie dat Vlaanderen daar een heel beperkt aandeel voor zich neemt.

De drie exporten die ik net heb besproken, betroffen goederen die op basis van de federale wet van 5 augustus 1991 en het bijhorende KB van 8 maart 1993 vergunningsplichtig waren onder de zogenaamde catch-allbepaling. Het waren goederen die op zich niet vergunningsplichtig waren, maar die een vergunning behoeften vanwege het loutere feit dat de eindgebruiker een ministerie van Defensie betrof.

In 2011 werd geen enkele vergunning voor de uitvoer van militair materieel naar Saoedi-Arabië toegekend. Ik zou daar dus eerder uit afleiden dat Saoedi-Arabië vooral een belangrijke afnemer is van Waalse en niet van Vlaamse wapens. Het nieuwe Vlaamse Wapenhandeldecreet van 15 juni 2012 hanteert trouwens een striktere benadering van de catch-allbepaling. Volgens het nieuwe decreet wordt er niet meer gekeken naar de loutere hoedanigheid van de eindgebruiker van de goederen, maar wel naar de eigenschappen of capaciteiten van de goederen op zich. Daarbij moet worden nagegaan of de uit of door te voeren goederen alleen of in combinatie met elkaar of andere goederen, substanties of organismen ernstige schade kunnen toebrengen aan personen of goederen en of die als middel tot geweldpleging ingezet kunnen worden in een gewapend conflict of een soortgelijke situatie van geweld.

Indien dat niet het geval is, kan een bedrijf naar aanleiding van een concreet geval een schriftelijke bevestiging aanvragen bij de administratie, waarin dit voor een periode van één jaar formeel wordt bevestigd. Op die manier wordt aan de betrokken ondernemingen rechtszekerheid geboden.

Tot slot herhaal ik dat er nog steeds een on-holdmaatregel van toepassing is ten aanzien van exporten van militair materieel naar de overheden van die landen in Noord-Afrika en het Midden-Oosten waar nu problemen zijn. Momenteel zijn Egypte, Bahrein en Jemen aangemerkt als zulke landen, terwijl er ten aanzien van Libië en Syrië een embargo van kracht is. Bovendien worden alle aanvragen voor alle landen van de betrokken regio met de grootste omzichtigheid bekeken.

Ik heb de genoemde percentages in een tabel verwerkt.

Mijnheer Roegiers, u had het over de mensenrechten, meer specifiek wat de vrouwen betreft. Ik zal het artikel lezen en nagaan of er verdere acties nodig zijn.

De voorzitter: De heer Creyelman heeft het woord.

De heer Frank Creyelman: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik weet dat het grootste deel van de Belgische wapenhandel betrekking heeft op militaire vuurwapens. In de praktijk gaat het dan vooral over Wallonië. U hebt de cijfers gegeven. Voor Vlaanderen gaat het over slechts 0,15 procent, en dan gaat het nog over visualisatieschermen.

Mijnheer Roegiers, ik ben blij dat u zich hebt aangesloten. U hebt verwezen naar de mensenrechten en de vrouwenrechten in de praktijk. Daar gaat het immers over. Ik heb met mijn vraag vooral een signaal willen geven. Wij zijn zogezegd een bondgenoot van Saoedi-Arabië. Het gaat echter om een religieuze dictatuur waar het Westen mee bevriend is en waar het wapens aan levert omwille van het strategische belang van dat land, zijnde olie. Dat is een heel eigenaardige denkwijze van het Westen. Saoedi-Arabië is ons in de praktijk niet genegen en toch doen wij er zaken mee, terwijl we met andere dictaturen geen zaken doen.

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Minister-president, het verheugt me dat u mijn bezorgdheid over de vrouwenrechten deelt. Het artikel komt uit De Morgen, u hoeft dus niet lang te zoeken.

Ik vind het wel vreemd dat u een aantal cijfers noemt waarbij het slechts om een aandeel gaat in de buitenlandse handel van 0,15 procent. Dat kan voor mij nooit een argument zijn om een gecontesteerde levering goed te keuren. Als er iets fout zit met de voorwaarden, dan maakt dat percentage me niet uit. Integendeel, hoe kleiner het aandeel is, het gemakkelijk het moet zijn om die export op zijn minst on hold te plaatsen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Roegiers, met de percentages wil ik het belang van een levering of van de toekenning daarvan niet minimaliseren. Ik volg u daarin wanneer het gaat over wapens die niet aan Saoedi-Arabië kunnen worden geleverd. Ik heb echter ook gezegd dat het ging over visualisatieschermen die naar die Spaanse onderneming worden gezonden om er te worden ingebouwd in A330-transportvliegtuigen ten behoeve van de luchtmacht. Met transportvliegtuigen kan men veel dingen doen, maar ook heel wat dingen niet doen.

De heer Jan Roegiers: Dat is waar. Maar het ministerie van Defensie in Saoedi-Arabië is niet zo onschuldig.

Minister-president Kris Peeters: Maar het gaat wel over transportvliegtuigen. U hebt gelijk dat het percentage hier niet doorslaggevend is. Ik wilde die cijfers echter noemen omdat misschien de indruk ontstaat dat Vlaanderen massaal wapens zou leveren aan Saoedi-Arabië.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

– *De heer Frank Creyelman, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

■

Vraag om uitleg van mevrouw Annick De Ridder tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de garanties van Nederland met betrekking tot de ontpoldering van de Hedwigepolder - 281 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Minister-president, de periode van zes maanden waarin we konden onderhandelen met onze noorderburen, is verstreken. Indien er geen standpunt was van Nederland, zou de arbitrageprocedure kunnen worden opgestart.

Intussen hebben we heuglijk nieuws gekregen, namelijk dat de ontpoldering van de Hedwigepolder in het regeerakkoord van Nederland is opgenomen. U hebt intussen in diverse media verklaard dat Nederland tot eind dit jaar krijgt om de beslissing af te ronden en duidelijk te maken hoe het de ontpoldering praktisch zal invullen.

Intussen was er ook een bezoek van de Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken, de heer Timmermans, aan federaal minister van Buitenlandse Zaken Reynders. Daarbij is er gepraat over de Hedwigepolder. Dat lijkt me logisch, aangezien een aantal bilaterale dossiers zouden worden besproken. Het dossier van de Hedwigepolder lijkt me daarvan het belangrijkste.

In een reactie gaf de Nederlandse minister aan dat er slechts 15 seconden van gedachten gewisseld zou zijn. Dat was bij wijze van boutade of grapje. Los van het gevoel voor humor, vind ik dat in dit dossier de termijn van lachen verstreken is. De Nederlandse minister voegde er nog aan toe dat het verdrag snel en trouw zou worden uitgevoerd en dat er contact zou worden opgenomen met de Vlaamse Regering en met de nieuwe Antwerpse bestuursploeg.

Die principiële opname van de ontpoldering in het Nederlandse regeerakkoord is heel belangrijk. Dat is echter niet voldoende. Dat weet u als minister-president ook wel. We moeten kort op de bal spelen en er voldoende nauw op toezien dat dit geen dode letter blijft. Zo niet, zijn we opnieuw voor een aantal jaren vertrokken.

Minister-president, het is noodzakelijk dat er sterke garanties komen van Nederland dat die woorden in daden worden omgezet. Welke stappen heeft de Vlaamse Regering intussen gezet? U hebt ook weet van de opname in het regeerakkoord. Tijdens een bezoek op 6 november stelden de Nederlanders dat er contact zou worden opgenomen met de Vlaamse

Regering. Welke stappen tot overleg heeft de Vlaamse Regering al gezet sinds de opname van de ontpoldering in het regeerakkoord?

Welke timing heeft Nederland vooropgesteld om tot de ontpoldering van de Hedwigepolder over te gaan? Gaat het nog steeds over de integrale uitvoering van de verdragen, met andere woorden over de volledige ontpoldering van de Hedwigepolder en daarmee samenhangend de oorspronkelijke kostenverdeling zoals die was afgesproken tussen Vlaanderen en Nederland? Bent u van mening dat de noodzakelijke onderhoudsbaggerwerken vanaf 2014 vergund zullen geraken? Zal de timing strak genoeg zijn om verdere stappen te kunnen zetten die noodzakelijk zijn voor het behoud van de verdieping? Wat betekent dat voor het al dan niet opstarten van de arbitrageprocedure? U hebt gezegd dat ze is opgeschort tot eind december. Hoe ziet u het vervolg?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, collega's, op 19 november hebben de delegatieleiders van de onderhandelingsgroepen elkaar in Brussel gezien en hebben ze een aantal afspraken gemaakt onder meer over de termijn van zes maanden, die afliep op 22 november. Men heeft afgesproken om de Nederlanders de tijd te geven om zeer snel een aantal concrete dingen op papier te zetten en ook te communiceren. Eind dit jaar kunnen we nagaan waar we staan en kunnen we alsnog – als het nodig is – het scheidsgerecht bij elkaar roepen. Er zullen nog meer bijeenkomsten volgen.

Mevrouw De Ridder, u verwees naar het onderhoud dat de nieuwe minister van Buitenlandse Zaken van Nederland had met minister Reynders. Op zich is het niet uitzonderlijk dat er niet uitvoerig is over gesproken omdat minister Reynders er in dit dossier niets mee te maken heeft. Het is ook altijd goed dat ook federale collega's dit punt even op de agenda zetten, zoals ook wij de IJzeren Rijn op onze agenda zetten. Ik zal morgen de Nederlandse minister van Buitenlandse Zaken spreken en begin december heb ik een onderhoud met Mark Rutte, die ook naar hier komt.

De bevoegde Nederlandse staatssecretaris Co Verdaas maakt momenteel een gedetailleerde planning op en zal die binnenkort aan de Tweede Kamer, aan de Nederlandse regering en aan de Vlaamse Regering meedelen. Dan zullen er concrete stappen worden bekendgemaakt.

Ik kan het Nederlandse regeerakkoord citeren. Ik citeer: “Alle alternatieven voor natuurcompensatie rond de verdieping van de Westerschelde zijn zorgvuldig gewogen op kosten en effecten. Op grond daarvan besluiten we de volledige ontpoldering van de Hedwigepolder zo spoedig mogelijk ter hand te nemen.” Dat is vrij duidelijk: het gaat over een volledige ontpoldering.

Ik ben er nog steeds van overtuigd dat de baggerwerken zonder problemen zullen kunnen worden uitgevoerd. Die zorg is ook geuit binnen de onderhandelingsgroep. Men weet zeer goed dat wij er zeer veel nadruk op leggen.

De termijn van de arbitrageprocedure – zes maanden die eindigden op 22 november – is verdaagd tot het einde van het jaar, niet sine die. Mijn diensten hadden al een voorbereidend gesprek met het Permanent Hof van Arbitrage over de praktische, procedurele en financiële implicaties van het instellen van een scheidsgerecht. Indien de omstandigheden ons daartoe verplichten, zal de Vlaamse Regering effectief overgaan tot het operationeel maken van het scheidsgerecht. Er is een belangrijke hindernis genomen: het staat in het Nederlandse regeerakkoord. Men wil binnenkort ook meer uitleg geven over de uitvoering. In die omstandigheden zullen wij nog even geduld hebben omdat dit het meeste resultaat kan geven.

De voorzitter: Mevrouw De Ridder heeft het woord.

Mevrouw Annick De Ridder: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord.

Ik ben ervan overtuigd dat wij aan Vlaamse kant aan hetzelfde zeel trekken, maar u weet ook dat wij niet alles in de hand hebben. De heer de Cloedt heeft al verklaard dat hij zich zal

blijven verzetten. Ik vind het dan ook belangrijk dat we tot een werkelijk omzetten in daden kunnen komen. U moet ook de bereidheid behouden om stappen te zetten omdat Nederland op een bepaald moment zal moeten optreden. We kunnen verwachten dat het niet van een leien dakje zou kunnen lopen. Nederland kan wel in zijn regeerakkoord zeggen dat het er werk van zal maken, maar zal op zijn weg nog hindernissen moeten nemen. Minister-president, u zult de nadruk moeten blijven leggen op de goede uitvoering zodat Nederland misschien stappen zal moeten zetten die het misschien niet zo sympathiekmakend zal achten.

U zegt dat er geen vervaltermijn is. Ik lees wel dat verdragrechtelijk, conform artikel 10, men binnen de maand de arbiters moet benoemen. U zegt dat er kan worden afgeweken van die termijn en dat die periode van zes maanden verlengd kan worden zodat men op een later moment kan overgaan tot de aanstelling van het scheidsrecht.

Blijven de afspraken uit het verleden over de financiële afwikkeling van het ontpolderen zelf gelden, of dringt Nederland aan op een herverdeling om Vlaanderen enige goodwill te doen betonen – waar ik overigens niet kan achterstaan? De afspraken zijn duidelijk en vastgelegd in de verdragen.

Minister-president, ik had u schriftelijk ook een vraag gesteld over de schadeposten en de raming daarvan. U zegt dat die vanwege het vertrouwelijk karakter niet openbaar kunnen worden gemaakt. Ik hoop dat het voor het individuele parlementslid – binnen de deontologische regels van de vertrouwelijkheid – wel mogelijk is om ze in te zien. Minister-president, moet ik dan een schriftelijke vraag aan u richten?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: De delegatieleiders hebben afgesproken dat men de termijn tot het eind van dit jaar kan verlengen. Ik zal het nog eens laten nakijken om er absoluut zeker van te zijn dat het geen termijn van orde is en dat men er achteraf geen problemen mee zou krijgen. Ik ga ervan uit dat het juridisch in orde is en als dat niet zo is, moeten we onmiddellijk ageren.

Neen, we hebben geen claims laten vallen. Alles wat we in het verleden hebben geformuleerd, blijft gelden.

Er zijn procedures om het vertrouwelijk karakter van bepaalde informatie te garanderen. Als die procedures worden gevolgd, dan zal ik mij daar ook naar schikken. We kunnen uiteraard geen informatie achterhouden voor een parlementslid, maar ik hoop dat u begrijpt dat de onderhandelingen nog bezig zijn. In die omstandigheden vind ik het niet opportuun dat ze publiek goed zouden worden. Als u zich aan de vertrouwelijkheid kunt houden, zal ik het nagaan.

Mevrouw Annick De Ridder: Het lijkt me evident en ik heb er absoluut begrip voor. Ik zal u een passend schrijven sturen, conform het reglement. Met wederzijdse goede afspraken kan ik ze hopelijk inkijken.

Minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik hoop dat u ook in de toekomst de Nederlandse collega's in dit dossier kort op de hielen blijft zitten.

Minister-president Kris Peeters: Zolang u hier bent, zult u mij wellicht ook opvolgen.

Mevrouw Annick De Ridder: Ongetwijfeld.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Karim Van Overmeire tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over besparingen bij de prinselijke missies - 290 (2012-2013)

Vraag om uitleg van mevrouw Mia De Vits tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de handelsmissie naar Australië en de afwezigheid van een lid van de Vlaamse Regering op deze missie - 301 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Voorzitter, minister-president, dit is een onderwerp dat heel geregeld terugkomt in deze commissie. Zo hoort het ook, want het blijft natuurlijk een feit dat de constructie die in 2002 werd opgericht en die ons op een bepaalde manier werd verkocht, en wat we vandaag zien, twee totaal verschillende werelden zijn.

Minister-president, verschillende persberichten kondigen besparingen aan bij de prinselijke missies. De FOD Buitenlandse Zaken bevestigde deze intenties en stelde dat de kosten van de prinselijke missies moeten dalen. Een eerste mogelijke besparingspost was dat de prinses minder zou meereizen. Daarnaast moeten vooral de kosten voor prestigeactiviteiten naar omlaag. We denken aan recepties, concerten en modedefilés. Ondertussen is de laatste handelsmissie van 2012 naar Australië en Nieuw-Zeeland niet alleen vertrokken – de schriftelijke versie van mijn vraag dateert van 15 november –, men is aan de laatste dagen van het bezoek bezig.

De prinselijke handelsmissies worden gefinancierd door de federale overheid en door de gewesten via een constructie die ‘Agentschap voor Buitenlandse Handel’ heet. Een kanttekening hierbij, want eigenlijk is buitenlandse handel een Europese bevoegdheid, we moeten strikt genomen spreken van het ‘agentschap voor exportpromotie’. Dit geheel terzijde.

In de begroting voor 2013 trok Vlaanderen een bedrag van 1,6 miljoen euro uit voor het agentschap. Het samenwerkingsakkoord van 24 mei 2002 tussen de federale overheid en de gewesten met betrekking tot de oprichting van het agentschap, voorziet in een vaste geïndexeerde jaarlijkse financiële dotatie van enerzijds de federale overheid en anderzijds de gewesten volgens de verdeelsleutel – en ik neem aan dat die nog steeds ongewijzigd is – met 47 procent voor de federale overheid, 33 procent voor Vlaanderen, 16 procent voor Wallonië en 5 procent voor Brussel. Een, zeg maar, proportionele verdeelsleutel.

De vraag is, minister-president, hoe de aangekondigde besparing moet worden geïnterpreteerd en wat ze betekent voor de uitvoering van het samenwerkingsakkoord. Gaat het om een interne heroriëntering van middelen of betreft het een effectieve en eenzijdige vermindering van de federale dotatie?

Vandaag beperken de activiteiten van het agentschap zich tot de organisatie van vier prinselijke missies per jaar. Volgens het vermelde samenwerkingsakkoord zijn ook andere formules mogelijk – zo heeft men dat ons indertijd verkocht. Artikel 3 bepaalt dat het agentschap handelsmissies organiseert op vraag van een of meerdere gewesten of op vraag van de federale overheid. In de commissie van 20 maart 2012 erkende u dat de organisatie van missies op vraag van gewesten zich in de praktijk niet voordoet. U hebt ook uw voornemen bekendgemaakt om samen met minister Marcourt op missie te gaan. Eigenlijk zou dit agentschap dan in actie moeten treden, maar ik heb begrepen – tenzij u mij straks tegenspreekt – dat het een Vlaams-Waals initiatief zal zijn zonder inbreng van het agentschap. Als het agentschap dan de rol zou moeten spelen waarvoor het werd opgericht en op basis waarvan het hier werd verkocht in 2012, geeft het niet thuis.

U stelde verder tijdens die commissievergadering dat niet alle actoren dezelfde dynamiek aan de dag leggen als Vlaanderen, met een onevenwicht tot gevolg: “De ene keer is het een confederatie, met regio’s die bepalen waar het naartoe gaat. De andere keer is het meer een federale instelling.” Volgens u moet het agentschap “in de richting gaan van initiatieven die de gewesten nemen, een agentschap dat coördineert of ondersteunt.”

Het zoeken naar efficiëntiewinsten is in tijden van budgettaire krapte natuurlijk een noodzakelijke oefening. Ik had u graag een aantal vragen gesteld over de besparingen. Ik neem aan dat u erop kunt antwoorden, want Vlaanderen is inderdaad vertegenwoordigd in de instellingen van dat agentschap. In de raad van bestuur hebben wij volgens artikel 6 van de overeenkomst vier vertegenwoordigers. Ik wil de collega’s erop wijzen dat de bestuursorganen niet proportioneel, maar paritair samengesteld zijn. Vlaanderen is telkens in een minderheidspositie. We hebben vier mensen in de raad van bestuur en één vertegenwoordiger in het begeleidingscomité. Wanneer de rekening moet worden betaald, wordt die proportioneel omgeslagen naar de gewesten.

Minister, ik neem aan dat u mij toch antwoord kunt geven op volgende vragen.

Over welke besparingen gaat het precies? Zijn ze conform het samenwerkingsakkoord? Gaat het om een wijziging van de federale dotatie dan wel om een interne heroriëntering? Waartoe zal in het laatste geval de vrijgekomen budgettaire ruimte worden gebruikt?

Wie heeft over de besparingen beslist? Betreft het een eenzijdig federaal initiatief of is dit een beslissing van het agentschap, van de raad van bestuur, en is er ter zake overleg geweest met de gewesten?

Hebt u ondertussen, zoals u op 20 maart in deze commissie hebt aangekondigd, nagegaan of artikel 3 werkelijk in werking kan treden en het agentschap de rol kan spelen die het moet spelen, namelijk in actie komen wanneer de gewesten zelf een initiatief nemen? Wat zijn de resultaten, welke stappen worden ter zake gezet?

Kunt u toelichting geven bij de volgende prinselijke missie? We hebben de huidige al besproken, er zijn een aantal valse noten geweest. Mevrouw De Vits heeft een aantal interessante vragen over de vertegenwoordiging van Vlaanderen in die missie. Maar laten we al eens vooruitkijken naar de volgende prinselijke missie. Hoe zit het met de Vlaamse inbreng, de Vlaamse vertegenwoordiging, de verwachte resultaten enzovoort?

Bevestigt alles wat we nu meemaken, ook met de missie in Australië en Nieuw-Zeeland, niet het vermoeden dat hier keer op keer in de commissie wordt geformuleerd, namelijk dat het agentschap een richting uitgaat die haaks staat op het Vlaams buitenlands beleid, op het beleid dat u ter zake wilt uitstippelen?

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Voorzitter, minister-president, hoewel ik niet altijd in deze commissie aanwezig kan zijn omdat de vergaderingen samenvallen met die van met de commissie Welzijn, lees ik in de verslagen dat het punt van de handelsmissies hier al verschillende keren op de agenda werd geplaatst. Meestal betreft het vragen van collega’s die zich afvragen waarom u aanwezig was of eraan deelnam. Mijn vraag gaat niet over uw deelname, maar wel over de afwezigheid van een lid van de Vlaamse Regering tijdens de huidige missie.

Ik lees in de kranten dat daar wat kritiek op is gekomen. Ik las ook de reactie van het kabinet van minister Lieten en het kabinet van minister Bourgeois. Ze stelden dat ze niet op de hoogte werden gebracht en dat er bijgevolg geen vervanging werd gezocht binnen de Vlaamse Regering.

Ik heb daar een aantal vragen over. Waarom werd dit niet voorgelegd aan de Vlaamse Regering? Zijn er afspraken binnen de Vlaamse Regering voor het geval u niet aanwezig kunt zijn op deze missies wegens agendaproblemen? Was u voor de start van de handelsmissie op

de hoogte van het feit dat de gedelegeerd bestuurder van Flanders Investment & Trade (F.I.T.) niet zou deelnemen aan deze missie?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Voorzitter, minister-president, ik wil me niet aansluiten bij de specifieke vragen die werden gesteld, maar ik wil het volgende vertellen. Het is inderdaad zo dat hier al vaak gediscussieerd werd over de werking van het Agentschap voor Buitenlandse Handel. Ik moet zeggen dat ik er vroeger ook een heel stuk kritischer tegenover stond dan vandaag. Ik ben van mening veranderd nadat ik contact heb opgenomen met het agentschap en gevraagd heb of ik daar eens op bezoek mocht gaan. Ik werd er uitvoerig te woord gestaan. Ik heb er een heel lang gesprek gehad. Mensen waren ontzettend tevreden dat iemand uit het Vlaams Parlement er eens langskwam. Men heeft me er uitgelegd, goed uitgelegd, van naaldje tot draadje, wat het agentschap doet, hoe het werkt.

Hun missie – ik weet niet of u die al eens gelezen hebt, mijnheer Van Overmeire – luidt: “Het agentschap stelt zich ten dienste van de drie gewestelijke exportbevorderende instellingen en de federale overheid. Zo fungeert het als een forum waar de federale bevoegdheden inzake internationale politiek en de gewestelijke bevoegdheden inzake internationale handel mekaar kunnen ontmoeten.”

We kunnen altijd discussiëren over de vraag of dit goed wordt ingevuld, of het voldoende of onvoldoende wordt ingevuld, maar de existentiële vraag die altijd wordt gesteld, is of het agentschap nut heeft. Ik heb bij mijn bezoek in elk geval kunnen en durven afleiden dat dit agentschap wel degelijk zin heeft, maar dat er vanuit dit parlement en vanuit een bepaalde hoek altijd maar weer een bepaald soort kritische vragen gesteld worden die het nut van dat agentschap in vraag stellen. Ik kan alleen maar u en heel de commissie aanraden om een bezoek aan dat agentschap af te leggen en u daar te laten uitleggen hoe men er te werk gaat en hoe al die zaken in elkaar zitten.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Ik wil nog even repliceren, hoewel de vragen gesteld worden aan de minister-president en we hier niet onderling in debat gaan. Collega, ik kan begrijpen dat er na al die jaren een zekere gewenning ontstaat, maar dat is natuurlijk het punt niet. Zaak is dat dit agentschap haaks staat op de constitutionele bevoegdheidsverdeling zoals afgesproken. *(Opmerkingen van de heer Jan Roegiers)*

Juist wel. Collega, het is opgericht in 2002. Toen is ons een verhaal verteld dat helemaal anders is dan wat de realiteit vandaag is. Wanneer de gewesten initiatief nemen en samen een gemeenschappelijke handelsmissie organiseren, pas dan zou het agentschap moeten optreden. De realiteit is helemaal anders. Ik ben heel benieuwd wanneer de minister-president samen met zijn Waalse collega, minister Marcourt, op stap zal gaan, of dan het agentschap precies de rol zal spelen waarvoor het in 2002 is opgericht. Dat er een overkoepelende structuur bestaat en dat er samenwerking bestaat, daar heb ik geen enkel probleem mee, maar wat in 2002 op papier is afgesproken en wat we vandaag in de realiteit zien, zijn twee verschillende werelden.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Voorzitter, de suggestie van een werkbezoek of omgekeerd, het agentschap eventueel met andere relevante partners eens hier uit te nodigen, vind ik zeer interessant. Dat belooft zeker boeiend te worden.

In opvolging van de bespreking van de beleidsbrief vorige week, toen we hebben gesproken over de uitspraken van de Waalse minister Marcourt tijdens de missie, wil ik nog eens herhalen dat het altijd goed is om goede contacten te onderhouden, los van de structuren waar de collega's naar gevraagd hebben, om dergelijke boodschappen te vermijden.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Het zijn interessante vragen, die niet helemaal nieuw zijn. Mijnheer Roegiers, misschien moet u eens meegaan met een zending, dan bent u nog meer ervaringsdeskundige. U kunt kiezen tussen Thailand, de Verenigde Staten, Zuid-Afrika, Angola en India.

De discussie over besparingen en het voorziene gebruik van een aantal middelen is niet nieuw. Op 11 oktober hebben we daar al uitgebreid over gesproken. De aangekondigde besparingen hebben inderdaad betrekking op de middelen die de federale overheid ter beschikking stelt. Het gaat niet om een besparing die de afspraken van de samenwerkingsovereenkomst of het akkoord van 24 mei 2002 tussen de federale overheid en de gewesten wijzigt. Ik zal u zo dadelijk proberen duidelijk maken hoe dat in elkaar zit.

In het samenwerkingsakkoord van 24 mei werd vastgelegd dat de federale dotatie in 2002 een kleine 2,5 miljoen euro zou bedragen. Dat bedrag werd daarna steeds geïndexeerd. In 2011 bedroeg de federale dotatie dan ook een kleine 2,7 miljoen euro, maar daarnaast droeg de federale overheid, meer specifiek de FOD Buitenlandse Zaken, ook nog extra bij voor uitgaven die gelinkt zijn aan de prinselijke missies zoals ceremoniële activiteiten. De aangekondigde besparingen betreffen die extra bijdragen. De federale overheid wenst die te herzien. U weet dat wij de indexatie hebben stopgezet. Ik ga ervan uit dat zij dan ook een besparing willen doorvoeren. Ze hebben dat op die manier gedaan.

Ik heb geen enkel probleem met het idee dat de federale overheid wenst te besparen op ceremoniële activiteiten. Ze hebben hun nut, maar vormen niet het zwaartepunt van een dergelijke missie. Dat hoort te liggen bij de activiteiten waarin de gewestelijke export- en investeringsagentschappen de leiding nemen. De federale overheid heeft de gewesten ingelicht over haar intenties in het begeleidingscomité van het Agentschap voor Buitenlandse Handel. Het slaat dus op die extra bijdrage voor ceremoniële activiteiten.

Dan is er de mogelijkheid rond artikel 3 van het samenwerkingsakkoord. Er zitten een aantal gemeenschappelijke handelsmissies in de pijplijn, een eerste met Nederland. Hoe zich dat verder zal concretiseren, is een van de elementen waar ik met de Nederlandse minister-president Rutte over zal spreken begin december. Er is ook de gemeenschappelijke zending met Waals minister Marcourt naar Hongkong in december 2013. Op dat moment is België in Hongkong het gastland van de designbeurs Business of Design Week (BODW). We hebben artikel 3 bekeken. Er is een mogelijkheid dat het Agentschap voor Buitenlandse Handel een rol speelt om dat te organiseren.

Mijnheer Van Overmeire, bij de coördinatie tussen twee partijen is de vraag of je daar een derde partij, zijnde het Agentschap voor Buitenlandse Handel, bij betreft. Ik heb de indruk dat die bilaterale contacten met Wallonië vrij goed lopen. Als het agentschap een toegevoegde waarde kan bieden door dat mee te organiseren of zijn diensten ter beschikking te stellen, denk ik dat er geen enkel probleem is. Ik heb ook de indruk dat men zegt dat F.I.T. en het Agence wallonne à l'Exportation et aux Investissements étrangers (AWEX) dat zullen organiseren. De vraag rijst dan wat de bijkomende toegevoegde waarde nog kan zijn. Ik heb me daar niet mee gemoeid. Het is juridisch wel perfect mogelijk. De vraag is alleen maar of dat praktisch wel is aangewezen.

Ik begrijp dat sommigen willen zeggen dat het artikel 3 dan effectief in werking treedt en het agentschap optreedt waarvoor het onder meer is opgericht. Een andere invalshoek is dat wanneer Vlaanderen en Wallonië samen iets doen, ze die bijkomende diensten eigenlijk niet onmiddellijk nodig hebben, want dan doen ze het met hun tweeën. Ik zeg het zoals het is, en dat duurt het langst.

Nogmaals, het is juridisch perfect mogelijk om daar het Agentschap voor Buitenlandse Handel in te schakelen. Ik kan me ook best indenken dat het daartoe bereid is. Ik heb geen enkele indicatie dat het daar niet toe bereid zou zijn. Het is wel juist dat Buitenlandse Handel een regionale bevoegdheid is, die F.I.T. met veel enthousiasme en energie invult.

Dat brengt me bij de zendingen. Mevrouw De Vits, u stelt een wat eigenaardige vraag. Meestal krijg ik de vraag waarom ik die zendingen bijwoon, nu krijg ik de vraag waarom ik er niet bij was. U moet het over een wat langere periode bekijken. Ik zit al vanaf 2004 in de Vlaamse Regering, hoewel niet in deze hoedanigheid. Toen was het niet zo dat bij elke prinselijke zending een Vlaams minister meeging. Er zijn zendingen geweest waar wij niet meegingen. Sinds ik die bevoegdheid toegewezen heb gekregen, vind ik het belangrijk om hetzij één, hetzij twee dagen aanwezig te zijn. In het verleden is het gebeurd dat er collega's aanwezig zijn, zoals bij de prinselijke missie in Japan, waar in het bijzonder minister Lieten aanwezig was.

In Australië en Nieuw-Zeeland was ik er inderdaad niet bij, om verschillende redenen. Als we hier te maken hebben met de sluiting van Ford Genk en andere zeer belangrijke uitdagingen, dan ga ik geen verre verplaatsing maken voor één of twee dagen. Alleen al om de verplaatsing te verantwoorden moet ik er enkele dagen blijven. Gezien de context en de discussies in het Vlaams Parlement rond de begroting, heb ik gemeend aan deze zending niet te kunnen deelnemen. Die afweging is volledig mijn verantwoordelijkheid. Historisch gezien is dat trouwens geen uitzondering: vroeger was het eerder uitzonderlijk dat een Vlaams minister meeging.

Ik heb ook geen andere ministers gevraagd om in mijn plaats te gaan. Minister Geert Bourgeois heeft ook gezegd dat hij door geen enkele journalist van De Morgen is gecontacteerd. Waar haalt die journalist van De Morgen dat dan? Er worden meerdere namen genoemd, maar minister Bourgeois heeft me bevestigd dat dit niet van zijn kabinet komt, omdat hij zelfs geen contact heeft gehad met de journalist van De Morgen die de auteur is van het artikel waar u naar verwijst.

Aangezien er telkens ook Vlaamse bedrijven aan de handelsmissies deelnemen, vind ik het belangrijk dat we maximale inspanningen doen om toch aanwezig te zijn. Ik vind ook dat de gedelegeerd bestuurder van F.I.T niets verweten kan worden: zij kan zich ook laten vervangen als er afdoende redenen voor zijn. Zij heeft recent een missie naar Taiwan geleid. Ze heeft ook deelgenomen aan de prinselijke missie in Turkije, waar ik twee dagen ook aanwezig was. Ze heeft ook deel uitgemaakt van een missie met ondernemers naar Düsseldorf, waar ik ook bij was. De gedelegeerd bestuurder van F.I.T organiseert dus zelf zeer actief missies en is ook actief op prinselijke missies.

The bottom line is natuurlijk – tenzij u daar anders over denkt – dat we altijd zorgvuldig afwegen of onze aanwezigheid noodzakelijk is en wie ons kan vervangen als we zelf niet kunnen gaan. Het is niet per definitie zo dat er altijd een Vlaamse minister bij moet aanwezig zijn. Dat hangt af van een aantal factoren die – nogmaals – zeer zorgvuldig worden afgewogen. Anders dan vroeger voeren we een beleid van maximale aanwezigheid indien die gerechtvaardigd is.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire: Minister-president, ik dank u voor uw antwoord en voor de verduidelijking over de besparingen. Als de federale overheid nog altijd haar afspraken nakomt, dan kunnen we daar alleen maar akte van nemen.

Voor alle duidelijkheid, het gaat hier niet over de mensen die op dit agentschap werken. Het is evident dat die voor een vriendelijk onthaal zorgen als een parlementslid hun vragen stelt en dat ze oprecht dienstbaar willen zijn – dat mag ook wel als we elk jaar 1,6 miljoen euro betalen om dat agentschap mee financieel overeind te houden.

Het agentschap is in 2002 opgericht, toen de gewesten bevoegd werden voor de exportpromotie, als overkoepelend orgaan om gemeenschappelijke initiatieven van de verschillende gewesten te coördineren en te ondersteunen. Zo is het ons indertijd verkocht, en voor dat idee betalen we elk jaar 1,6 miljoen euro. Tien jaar later stel ik vast dat artikel 3, namelijk optreden op initiatief van de gewesten, nul keer is toegepast. Als Vlaanderen en

Wallonië dan samen een missie organiseren, vraagt u, minister-president, naar de meerwaarde van de rol van het agentschap. U zegt eigenlijk: “Wat is de meerwaarde ervan om ook nog eens het agentschap daarbij te betrekken? Vlaanderen en Wallonië kunnen dit immers perfect onder elkaar regelen, er is op dat vlak geen enkel probleem.”

Dan rijst natuurlijk de vraag wat het nut is van dat agentschap, waar wij 1,6 miljoen euro per jaar betalen, en dat haaks staat op de bevoegdheidsverdeling? Waarom zouden we niet voor een keer een heldere bevoegdheidsverdeling in het land hebben? Exportpromotie is de exclusieve bevoegdheid van de gewesten, en dus heb je geen structuur nodig die daar op een heel onduidelijke manier boven staat, en die eigenlijk een heel andere rol verricht dan de rol waarvoor ze in 2002 op papier is opgericht.

De voorzitter: Mevrouw De Vits heeft het woord.

Mevrouw Mia De Vits: Minister-president, uw antwoord overtuigt me niet. Ik ben hier niet sinds 2004, zoals u, maar ik kan me wel voorstellen dat er niet bij elke prinselijke missie een minister aanwezig is. In 2011 zei u echter wel in deze commissie dat, als er zo’n groot aantal Vlaamse bedrijven meegaat op zo’n zending, het dan aangewezen lijkt als bevoegde minister de leiding te nemen in de missie, en dat het belangrijk is dat we daar bij zijn. U verklaarde toen dus waarom u wél meeding op missie. Ik denk dat uw woorden van 2011 ook gelden voor deze missie. Het gaat immers om een zeer grote missie met zeventig Vlaamse ondernemers waaronder heel wat kmo’s.

Ik kan heel goed begrijpen dat de planning van al deze missies niet zo eenvoudig is, noch voor de minister-president, noch voor F.I.T., maar men kent toch ook wel de data en hoe de missies zijn bemand, dus ik vind dat het altijd mogelijk moet zijn om in een vervanging te voorzien. Dat geldt zeker ook voor deze specifieke missie, omdat ik vind dat Australië een zeer belangrijk land is met zeer veel troeven, zowel op het vlak van de logistiek als op het vlak van de gezondheidssector. Dat zijn de twee sectoren die op de eerste plaats stonden tijdens deze missie, en het zijn ook de twee sectoren die belangrijk zijn voor de expertise die wij hebben in Vlaanderen en in België. Tenslotte is dit een missie naar een land waar we niet elk jaar naartoe gaan: ik meen dat de laatste missie naar Australië tien jaar geleden plaatsvond. Daarom vind ik het belangrijk om daarop vertegenwoordigd te zijn, temeer omdat er volgens mijn informatie toch een aantal contracten met Vlaamse bedrijven zijn ondertekend.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Dit laatste nieuws is zeer positief, en maakt duidelijk dat de aanwezigheid van een minister niet altijd noodzakelijk is om contracten te ondertekenen.

Collega De Vits, als u niet overtuigd bent door mijn antwoord, dan zal dit wel volledig aan mij liggen, maar ik heb de sluiting van Ford Genk niet zien aankomen, u wel? Sommige omstandigheden maken een afweging noodzakelijk. Ik heb ook begrepen dat Jean-Claude Marcourt sneller naar huis is gekomen voor ArcelorMittal. Het is dus een afweging. Als Australië voor F.I.T. belangrijk genoeg is, zullen we desnoods een aparte missie organiseren.

Begrijp me niet verkeerd: ik denk dat Australië en Nieuw-Zeeland heel wat opportuniteiten hebben, anders was er geen missie nodig geweest, daarover dus geen enkele discussie. De aanwezigheid van een Vlaamse minister kan op een of twee dagen heel zinnige resultaten bewerkstelligen – en ik spreek uit ervaring –, maar zo’n afstand afleggen voor zo’n korte periode, gecombineerd met alle andere problemen, was nu niet mogelijk. We zullen elke keer die afweging maken. Er kunnen ook belangrijke argumenten zijn om niet te gaan. Die zijn niet te vinden in de missie zelf, maar wel in discussies en dossiers die hier aan de orde zijn.

Er is altijd een hoge vertegenwoordiging van F.I.T. van ofwel de gedelegeerd bestuurder of iemand die rechtstreeks wordt aangeduid. F.I.T. organiseert daar heel veel zaken die de bedrijven heel erg waarderen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de gevolgen van de nieuwe federale wet inzake ontwikkelingssamenwerking - 292 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister-president, federaal minister van Ontwikkelingssamenwerking Magnette heeft in de Kamer van Volksvertegenwoordigers een wetsontwerp ingediend dat de wet van 1999 betreffende de Belgische internationale ontwikkelingssamenwerking moet vervangen. Met het wetsontwerp wil de federale overheid onder meer de coherentie en coördinatie tussen en met het federale niveau en de deelstaten bevorderen.

Uit concrete artikelen uit de wettekst valt af te leiden dat dit de bedoeling is. De juiste concrete inhoud van die bedoeling is echter niet zo duidelijk. De memorie van toelichting geeft daar wel wat meer uitleg over. De memorie van toelichting verwijst naar “de coördinatie met de gewesten en de gemeenschappen en maximale coherentie van elk van deze beleidslijnen ten gunste van de ontwikkeling”. Ook in deze commissie werd herhaaldelijk al gesteld en bevestigd dat afstemming inzake ontwikkelingssamenwerking zinvol is, maar dat er gezien de bevoegdheidsverdeling geen sprake kan of mag zijn van een federale aansturing of herfederalisering.

Een tweede opmerkelijk onderdeel van dit nieuwe wetsontwerp is de creatie van de wettelijke basis voor bevoegdheden die binnenkort zouden moeten worden overgedragen. Zo moet artikel 27 van het wetsontwerp volgens de memorie van toelichting “een wettelijke basis geven aan de financiering van interventies van deze partners die belangrijke actoren zijn van de niet-gouvernementele samenwerking. Het artikel beoogt verder de universiteiten, de VVSG,” – Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten – “APEFE,” – Association pour la Promotion de l’Education en de Formation à l’Etranger – “en VVOB,” – Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand – “die sinds lang subsidies ontvangen van de Belgische ontwikkelingssamenwerking. Deze vormen vandaag het voorwerp van een debat in een interministeriële conferentie over een eventuele overheveling naar de gemeenschappen en gewesten. Zolang deze overheveling niet gebeurd is, behoudt het voorliggend ontwerp van wet een juridische basis voor hun subsidiëring.”

Deze passage lijkt een regeling binnen de federale regelgeving uit te werken voor de zogenaamde usurperende bevoegdheden voor wat ontwikkelingssamenwerking betreft en zorgt hierdoor zonder meer voor onduidelijkheid.

Minister-president, hoe interpreteert u deze federale intenties inzake coherentie en coördinatie en hoe staat u hier tegenover? Hoe staat u tegenover de oprichting van een interministeriële conferentie inzake ontwikkelingssamenwerking? Hoe interpreteert en evalueert u deze federale plannen over de usurperende bevoegdheden?

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Minister-president, coherentie is een van mijn dada’s in het Vlaams ontwikkelingsbeleid. Mijnheer Hendrickx, u hebt het over een federaal wetsontwerp. Wat de coherentie betreft, is het toe te juichen dat de federale overheid bekijkt hoe de coördinatie tussen het federale en het deelstaatniveau kan worden georganiseerd. Het is me echter niet helemaal duidelijk of het gaat over pure ontwikkelingssamenwerking of over wat eigenlijk de bedoeling van coherentie is. Doet men bijvoorbeeld via het buitenlands beleid geen zaken waarmee het ontwikkelingsbeleid wordt tegengewerkt?

Maar goed, op zich gaat het vooral over de vraag hoe het concreet vorm zal krijgen. U spreekt over een interministeriële conferentie inzake ontwikkelingssamenwerking. Ik dacht dat er ook een interministeriële conferentie over duurzame ontwikkeling zou worden opgestart of al werd opgestart vanuit de federale overheid. Is dat dan niet de geschikte plaats daarvoor? Zou niet alles dat er in de brede zin van het woord onder hoort, daar moeten worden besproken?

Naar aanleiding hiervan wil ik, net als vorige week, vermelden dat ik het heel goed vind dat de Vlaamse Regering in september al een nota heeft gemaakt over de intra-Vlaamse coherentie. Dat is voor mij eigenlijk nog belangrijker, zodat we met onze eigen beleidsdomeinen de neuzen in dezelfde richting zetten. Ik ben heel blij dat daar ook instrumenten voor gecreëerd worden. Het was een belangrijke doelstelling van het kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking.

Wat de usurperende bevoegdheden betreft, veronderstel ik, maar ik heb dit niet bij onze federale collega's gecontroleerd, dat het een manier is om ervoor te zorgen dat de financiële engagementen die genomen zijn ten aanzien van de actoren VVOB, APEFE en VVSG, voor dit jaar en zolang het nodig is, kunnen worden uitgevoerd. Als dat de bedoeling is, dan ben ik daar natuurlijk heel blij mee, want dan zullen ze niet van de ene dag op de andere zonder financiering vallen omdat er geen juridische basis voor is.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, dames en heren, er zijn een aantal vragen die een juridisch antwoord vergen. De bijkomende vragen van mevrouw Poleyn zijn wat ik 'soft law' zou noemen: men kan van alles organiseren en coördineren.

Staat u me toe om eerst de vragen van de heer Hendrickx te beantwoorden. Ik geef u een aantal juridische elementen die het debat wat kunnen verduidelijken, althans dat hoop ik. De federale wet op de ontwikkelingssamenwerking bindt op geen enkele manier de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking. Die wet heeft enkel en alleen betrekking op de federale bevoegdheid op het vlak van ontwikkelingssamenwerking. De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking wordt geregeld door het kaderdecreet Ontwikkelingssamenwerking van 2007, dat recent nog werd gewijzigd door dit parlement.

De federale wet en het Vlaamse kaderdecreet zijn nevengeschild: er bestaat geen enkele vorm van hiërarchie tussen beide normen – ik stamp hier voor de zoveelste keer een open deur in, maar het is goed om dit nog eens duidelijk te maken.

Ik ben er ook zeker van dat indien de federale overheid de ambitie had om de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking te instrumentaliseren voor het federaal beleid, de Raad van State in zijn advies van 5 september 2012 over die bevoegdheidsverdeling zeker een opmerking zou hebben gemaakt.

Mijnheer Hendrickx, u verwijst naar artikel 13. Het erkent letterlijk de bevoegdheid van de gemeenschappen en gewesten. Verder stelt het artikel dat er wordt gestreefd naar coördinatie, synergie en complementariteit met de acties en programma's van de gemeenschappen en gewesten. Het artikel heeft het enkel over de federale acties om die complementariteit en coördinatie te bevorderen, en bepaalt dus niet wat de gemeenschappen en gewesten zouden moeten doen of laten. U zult het hopelijk met me eens zijn dat dit geen enkele bedreiging vormt voor de autonome uitoefening van de Vlaamse bevoegdheid aangaande ontwikkelingssamenwerking. We hebben daar de instrumenten en de wet achter ons of – zoals u wilt – naast ons.

Uw vraag over de organisatie van een interministeriële conferentie voor ontwikkelingssamenwerking hebben we eerder al besproken tijdens de commissiezitting van 22 mei 2012. Ik herhaal en benadruk wat ik toen ook heb gezegd, namelijk dat ik de oprichting van een nieuwe interministeriële conferentie – naast de bestaande en bevoegde

Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid (ICBB) – niet wens aan te moedigen. We krijgen de ene conferentie na de andere. Er bestaat al iets, waarom dan een nieuwe?

Zoals eerder gezegd kan een nieuwe interministeriële conferentie enkel opgericht worden door het Overlegcomité – dat is nog een ander element – waarin de Federale Regering en de regeringen van de gemeenschappen en de gewesten vertegenwoordigd zijn. We wensen eerder in te zetten op het goed functioneren van de ICBB, waar we het al een tijdje over hebben.

Ik herhaal. De wetteksten zijn duidelijk. Er is al de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid, die ter zake bevoegd is. Als men een nieuw initiatief wil nemen, zal men dat naar het Overlegcomité moeten brengen en zal iedereen het ermee moeten eens zijn dat zo'n nieuw initiatief beter is dan het op de oude vertrouwde plaats van het ICBB te doen.

Over usurperende bevoegdheden wordt veel gesproken. Ik heb begrepen dat 'fantombevoegdheden' een van de tien woorden is die het zouden kunnen schoppen tot woord van het jaar. U ziet hoever men het kan brengen in het leven, maar ik ga ervan uit dat de negen andere nog interessanter zijn.

De federale overheid 'usurpeert' geen bevoegdheden door universiteiten, de Vereniging van VVSG, de VVOB en de APEFE subsidies te verlenen in het kader van ontwikkelingssamenwerking. Aangezien de federale overheid een engagement is aangegaan om die actoren te steunen, is het haar verantwoordelijkheid om ervoor te zorgen dat daarvoor een juridische basis is uitgewerkt binnen de wet op de ontwikkelingssamenwerking. Dat is belangrijk om te garanderen dat de financiering van die ontwikkelingsspelers mogelijk blijft. Er zijn immers nog steeds geen afspraken gemaakt om die financiering over te laten aan de gemeenschappen en gewesten. Wetsartikel 27 zegt – voor alle duidelijkheid – niet dat de federale overheid de enige overheid is die die ontwikkelingsspelers mag financieren, noch dat gemeenschappen of gewesten dit moeten nalaten. Stel dat er in de toekomst een onderlinge overeenstemming wordt bereikt over de verdeling van deze financiering, dan zou dat akkoord niet gehinderd zijn door dit wetsartikel.

Het is dus zeer genuanceerd. Er gebeuren dus financieringen op basis van de federale wetgeving. De federale overheid kan ons niet zeggen dat wij die financieringen in hun plaats moeten doen. Dat staat niet in de wet of in de artikelen die daarop betrekking hebben.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister-president, ik dank u voor uw zeer concrete uitleg. Het stelt me al een beetje gerust. Juridisch is het dan misschien wel heel duidelijk, maar politiek zullen we toch de nodige waakzaamheid aan de dag moeten leggen. U zult dat zonder twijfel doen, en dan vindt u in mij en mijn partij een partner.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■